

Dosarul nr. 2r-143/ 19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sângerei (judecător H. Craveț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecători E. Grumeza, N. Chircu și S. Procopciuc)

DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Mihail Gherman,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de AEÎ „Mărinești“
împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la
încasarea datoriei de bază, a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care
a fost restituită cererea de apel depusă de Mihail Gherman împotriva hotărârii din
23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei,

c o n s t a t ă :

La 17 septembrie 2018, AEÎ „Mărinești“ a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu
privire la încasarea datoriei de bază în sumă de 40 000 lei, a dobânzii în sumă de
4 706, 64 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 5 477, 33 lei, a penalității în sumă
de 1 264, 64 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 7-9).

Prin hotărârea din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, a
fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de AEÎ „Mărinești“
împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la
încasarea datoriei de bază, a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a
cheltuielilor de judecată (f.d. 33-35).

La 23 noiembrie 2018, Mihail Gherman a declarat apel împotriva hotărârii
din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, în cauza civilă la
cererea de chemare în judecată depusă de AEÎ „Mărinești“ împotriva lui Gheorghe
Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la încasarea datoriei de bază,
a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată (f.d.
31-32).

Prin încheierea din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită

cererea de apel depusă de Mihail Gherman împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de AEÎ „Mărinești“ împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată (f.d. 40-41).

La 21 ianuarie 2019, Mihail Gherman a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a acesteia și soluționarea prin decizie a problemei în fond, și anume respingerea ca fiind neîntemeiată a cererii de chemare în judecată înaintate de AEÎ „Mărinești“ împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată (f.d. 45-46; 48-49).

În motivarea recursului, recurentul Mihail Gherman a susținut că nu a fost înștiințat în modul prevăzut de legislația în vigoare despre examinarea la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, a cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de AEÎ „Mărinești“ împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

Recurentul a specificat că ulterior a aflat despre existența hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sângerei.

Recurentul a făcut trimitere la art. 20 și 34 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și a indicat că i-a fost încălcat dreptul de acces la justiție și la informație.

De asemenea, recurentul a făcut referire la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Recurentul consideră că termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii 23 octombrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, a început să curgă la data când a aflat despre existența acesteia.

Drept urmare, recurentul a invocat că s-a încadrat în termenul de 30 de zile de declarare a apelului, prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, luând în considerare și prevederile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Cu titlu separat, recurentul a relevat că hotărârea din 23 octombrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, este ilegală și neîntemeiată, deoarece cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

La 11 februarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimitei AEÎ „Mărinești“ copia cererii de recurs depuse de Mihail Gherman (f.d. 53).

Intimata AEÎ „Mărinești“ nu a depus referință la recursul declarat de Mihail Gherman.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum rezultă din actele cauzei, și anume din avizul de primire nr. DS3118097703AS, la 11 ianuarie 2019, recurentul Mihail Gherman a recepționat copia încheierii din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 43).

Totodată, Colegiul relevă că încheierea contestată a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la data de 28 decembrie 2018.

Astfel, Colegiul consideră că recurentul Mihail Gherman, care a declarat recursul la 21 ianuarie 2019, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mihail Gherman urmează a fi respins și a menține încheierea din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, din următoarele raționamente.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul constată că la 17 septembrie 2018, AEÎ „Mărinești“ a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la încasarea datoriei de bază în sumă de 40 000 lei, a dobânzii în sumă de 4 706, 64 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 5 477, 33 lei, a penalității în sumă de 1 264, 64 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 7-9).

Prin hotărârea din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de AEÎ „Mărinești“ împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată (f.d. 33-35).

La 23 noiembrie 2018, Mihail Gherman a declarat apel împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei (f.d. 31-32). Colegiul evidențiază că apelantul Mihail Gherman nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei.

Prin încheierea din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Mihail Gherman împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei (f.d. 40-41).

Conform art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În această conjunctură, Colegiul notează că spre deosebire de termenul de declarare a recursului, care curge din data comunicării, după caz, a încheierii, hotărârii sau deciziei integrale, termenul de declarare a apelului curge din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În sensul stabilirii limitelor temporale de declarare a apelului, legiuitorul nu a prevăzut excepții pentru participanții la proces legal înștiințați care au decis să nu participe la examinarea cauzei în primă instanță.

Aici, Colegiul relevă că în contradicție cu alegația recurentului Mihail Gherman precum că acesta nu a fost înștiințat în modul prevăzut de legislația în vigoare despre examinarea la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, a prezentei cauze, la materialele dosarului este anexat avizul de primire nr. DS3118381663AR, care confirmă citarea la data de 26 septembrie 2018 a lui Mihail Gherman pentru ședința de judecată din 23 octombrie 2018, ora 09.20, la adresa indicată și în cererea de recurs, și anume: XXXXX (f.d. 22).

Astfel, termenul de declarare a apelului, care este comun tuturor participanților la proces, a expirat la 22 noiembrie 2018.

În situația în care apelantul Mihail Gherman a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, la 23 noiembrie 2018, este cert că termenul de declarare a apelului a fost omis, după cum a indicat și instanța de apel.

Or, legea procesuală civilă în vigoare nu prevede deplasarea momentului în care a început să curgă termenul de declarare a apelului, și nici întreruperea acestuia.

Totuși, legiuitorul a prevăzut instituția repunerii în termen. Așadar, conform art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată.

Însă, Colegiul observă că apelantul Mihail Gherman în cererea de apel nemotivată nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, după cum a constatat și instanța de apel, care a considerat necesar să aplice sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel, or însuși apelantul a indicat că urmează a fi considerat în termen apelul declarat la 23 noiembrie 2018, din motiv că nu a recepționat dispozitivul hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, la data pronunțării acestuia.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În speță, având în vedere constatarea celor două condiții de la art. 369 alin.

(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, și anume depunerea apelului în afara termenului legal și omisiunea apelantului de a solicita repunerea în termen, instanța de apel corect a restituit cererea de apel declarată de către Mihail Gherman împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei.

În această privință, Colegiul consideră necesar să puncteze că cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz trebuie să fie exprimată din inițiativa participanților la proces, instanța nefiind îndreptățită, în lipsa unor dispoziții legale exprese, să efectueze din oficiu repunerea în termen, chiar dacă din ansamblul materialului probator administrat la dosar ar rezulta că participanții la proces au avut motive întemeiate de a nu îndeplini în termen actul de procedură.

În astfel de situații, Curtea Europeană a Drepturilor Omului este întotdeauna tranșantă, inclusiv în raport cu Republica Moldova, echivalând repunerea nejustificată în termenul de efectuare a actului de procedură cu încălcarea dreptului la proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice (cauzele Melnic v. Moldova și Popov v. Moldova (nr. 2)).

Cu titlu separat, Colegiul menționează că deși recurentul Mihail Gherman a formulat și critici referitor la legalitatea și temeinicia hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, pe calea recursului în Secțiunea 1 exercitat împotriva încheierii din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, poate fi verificată doar legalitatea și temeinicia încheierii respective.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Mihail Gherman urmează a fi respins și a menține încheierea din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Mihail Gherman.

Se menține încheierea din 28 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de AEÎ „Mărinești“ împotriva lui Gheorghe Iamandii, Mihail Gherman și Liliei Bostan cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan